

TE-palvelut
tjänster | services

Utlänningars plockande av vilda bär och andra naturprodukter i Finland

Utlänningars plockande av vilda bär och andra naturprodukter i Finland

- Plockandet av vilda bär i Finland är en nationalekonomiskt viktig verksamhet och ekonomiskt sett är vildbärsbranschen den viktigaste delen av hela naturproduktbranschen.
- Varje år anländer cirka 2500-4000 utländska plockare av naturprodukter till Finland, varav de flesta har kommit från Thailand (2500-3000) de senaste åren.
- Från Ukraina har 500-1000 personer om året anlänt till Finland för att plocka vilda bär. Bärplockare har också anlänt till Finland från exempelvis Ryssland, Vitryssland och de baltiska länderna.
- Utländska bärplockare plockar vanligtvis inte naturprodukter i ett anställningsförhållande.
- År 2021 plockades i genomsnitt 85 % av de vilda bären i Finland av utländska bärplockare.

Plockning av naturprodukter i Finland

- Utlänningars plockningsverksamhet av naturprodukter finns över hela Finland, utom i Egentliga Finland och folkrikaste Nyland. Den årliga variationen vad gäller bärskörd påverkar de platser där vildbären plockas.
- Bärskörden börjar med hjortron i början av juli, varifrån den övergår till blåbär runt mitten av juli. Skördesäsongen för lingon varar vanligtvis från slutet av augusti till början av oktober. Tranbär, kråkbär och svamp plockas också i mindre utsträckning till industrin.
- Den årliga variationen vad gäller skörden av naturprodukter är ofta stor och bland annat Naturresurscentret (LUKE) ger vägledning för att hitta platser med vilda bär.
- Företagen har verksamhetsställen över hela Finland och det finns inköpställen över hela landet där du kan sälja de bär som du har plockat.

Lag om den rättsliga ställningen för utlänningar som plockar naturprodukter (den så kallade bärlagen)

- [Lagen om den rättsliga ställningen för utlänningar som plockar naturprodukter](#) trädde i kraft den 14 juni 2021 och fastställer rättigheterna för plockare av naturprodukter, skyldigheterna för verksamhetsutövare vad gäller plockning av naturprodukter och kontrollen av reglernas efterlevnad samt påföljder för bristande efterlevnad.
- Lagen gäller för utlänningar som plockar naturprodukter med stöd av allemansrätten på så sätt att inkvartering och mathållning ordnas av en aktör inom naturproduktsplockningsbranschen.
- Med aktör inom naturproduktsplockningsbranschen avses
 - den, som när visum söks bjuder in plockaren till landet samt den, som inte har bjudit in plockaren till landet men som själv eller för vars räkning någon annan för plockaren ordnar inkvartering, redskap och utrustning för plockning eller fordon med det huvudsakliga syftet att få köpa de naturprodukter som plockaren plockar.

Naturprodukter plockas med stöd av allemansrätten

- Med naturprodukter menas de naturprodukter som avses i 89 § i inkomstskattelagen och som får plockas enligt allemansrätten utan markägarens samtycke:
 - ✓ vilda bär och svampar,
 - ✓ nedfallna kottar och sådana vilda växter eller delar därav som plockats för att användas som människoföda, som läkemedel eller vid tillverkning av läkemedel.
 - ✓ Den inkomst som plockaren erhåller från tillhandahållandet av dessa produkter är inte skattepliktig inkomst såvida inte inkomsten anses vara lön.
- Med [allemansrätten](#) förstås var och ens rätt att vistas i naturen oberoende av vem som äger eller förvaltar området ifråga. Vistelse i naturen inom de gränser allemansrätten utstakar, kräver alltså inte markägarens tillstånd, och det kostar heller ingenting.
- Med stöd av allemansrätten kan du röra dig i skogen, plocka bär och svamp och bo tillfälligt utan markägarens tillstånd.
- Du får dock inte göra upp öppen eld, jaga, fälla träd eller på annat sätt orsaka skada på markområdet utan markägarens tillstånd.

Norra Österbottens TE-byrås övervakning av lagföljsamheten

- En verksamhetsutövare inom naturproduktsplockning ska uppfylla kraven på tillförlitlighet enligt 5 § i bärlagen och denna ska ha ett giltigt beslut av Norra Österbottens TE-byrå att agera som verksamhetsutövare inom naturproduktsplockningsbranschen.
- Verksamhetsutövaren ska betala plockarens hela inkomst innan denne lämnar Finland och verksamhetsutövaren ska se till att intjäningen följs upp under plockperioden.

Enligt lagens 7 § får en verksamhetsutövare inte ta ut en avgift:

- ✓ avgift för rekrytering och för tjänster relaterade till resor till och från Finland
- ✓ avgift för introduktion eller övervakning av skördesituationen
- ✓ ränta på eventuell finansiering av plockarens resekostnader, en oskälig avgift för logi, mathållning, fordon eller plockningsredskap och -utrustning

TE-palvelut
tjänster | services

Kontaktuppgifter till Norra Österbottens TE-byrå

marjanpoiminta.pohjois-pohjanmaa@te-toimisto.fi

<https://toimistot.te-palvelut.fi/foreigners-picking-wild-berries-and-other-natural-products-in-finland>

Arbetarskyddsmyndig- hetens tillsyn

Plockning av naturprodukter

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

@tervettatyota

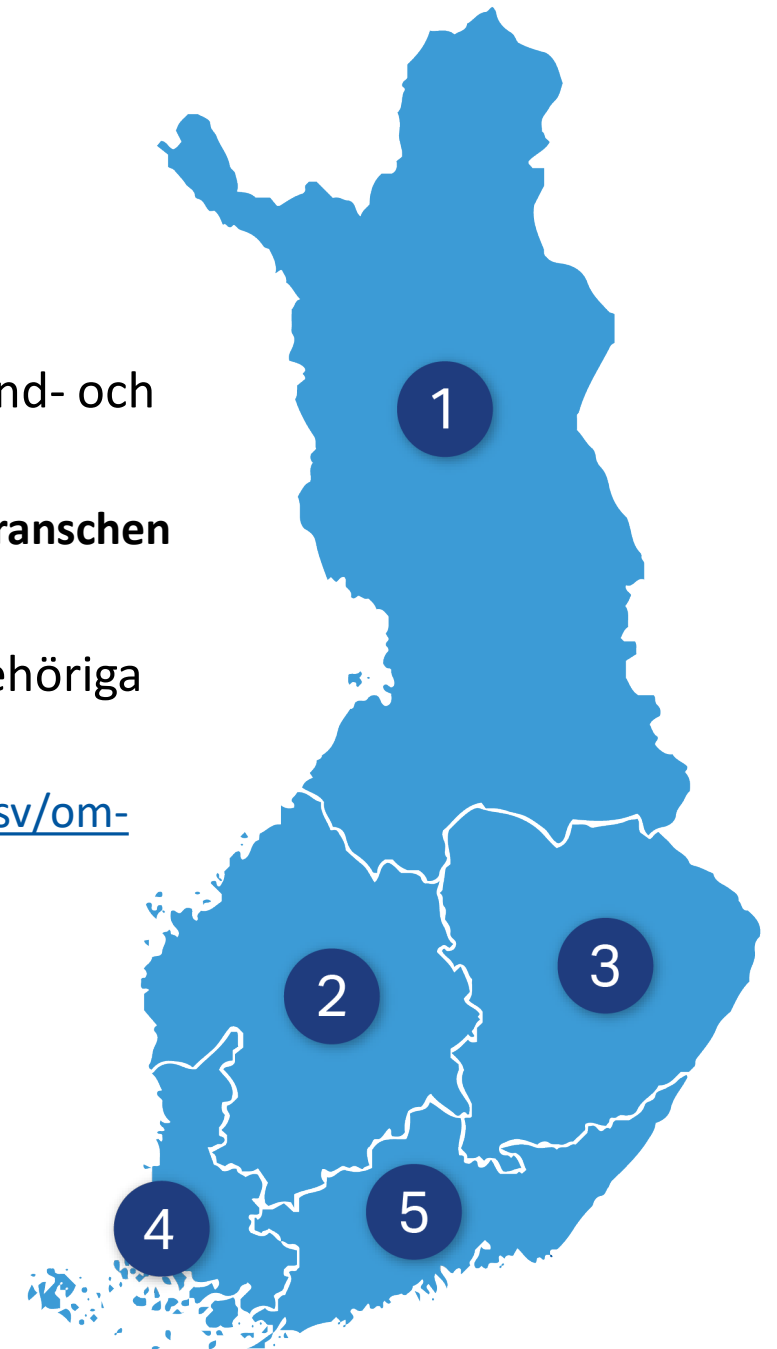

Regionförvaltningsverkens fem ansvarsområden för arbetarskyddet

- Arbetarskyddets ansvarsområdens uppgift är t.ex. att ansvara för kund- och myndighetsinitierad arbetarskyddstillsyn
 - **År 2021 blev en ny uppgift att se till att aktörer inom naturproduktbranschen följer bärslagets skyldigheter**
- Regionförvaltningsverkens ansvarsområden för arbetarskyddet är behöriga tillsynsmyndigheter för arbetarskyddet inom dess områden.
 - Kontaktuppgifter till ansvarsområden: <https://www.tyosuojelu.fi/web/sv/om-oss/kontaktinformation>

Regionförvaltningsverkens ansvarsområden för arbetarskydd:

1 Norra Finland | **2** Västra och inre Finland | **3** Östra Finland | **4** Sydvästra Finland | **5** Södra Finland

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

Plockarens rättigheter

- En plockare har rätt att:

- 1) sälja de plockade naturprodukterna till den som plockaren själv väljer;
- 2) byta ut en inkvartering och mathållning som ordnats av en aktör inom naturproduktplockningsbranschen mot en annan inkvartering och mathållning som plockaren själv valt, om syftet med inresan inte förändras;
- 3) själv bestämma tidpunkten för inresan och utresan;
- 4) själv bestämma tidsschemat för plockandet.

De centrala skyldigheterna för aktörer 1/2

● aktörens skyldighet:

1) ge plockaren introduktion i:

- a) plockning av naturprodukter och förhållandena i Finland;
- b) de rättsliga förhållandena mellan aktören inom naturproduktsplockningsbranschen och plockaren;
- c) plockarens rättigheter och skyldigheter i Finland;
- d) allemansrätten;
- e) vem som ger råd och rättsskydd;
- f) andra än i underpunkterna a–e avsedda omständigheter som är viktiga för plockningen;

2) följa skördeläget och bidra till plockandet på ett sådant sätt att plockaren har förutsättningar att få så stora inkomster som möjligt;

3) tillhandahålla plockaren inkvartering som uppfyller kraven i hälsoskyddslagen (763/1994) samt lämplig mathållning;

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

De centrala skyldigheterna för aktörer 2/2

- 4) tillhandahålla plockaren besiktade fordon för färd till plockningsplatserna och för transport av naturprodukterna;
- 5) tillhandahålla plockaren redskap och utrustning för plockandet;
- 6) se till att plockaren känner till aktörens gällande minimiinköpspriser för naturprodukterna samt de kostnader som tas ut hos plockaren, och redan före plockarens ankomst till Finland, när det gäller en aktör som vid ansökan om visum inbjuder plockaren till landet;
- 7) hålla myndigheternas kontaktuppgifter tillgängliga för plockarna så att dessa ska kunna ge respons om aktören;
- 8) i förväg på den adress som arbetarskyddsmyndigheten offentligt har uppgett meddela var plockarnas baser finns.

Tillsyn

- Efterlevnaden av lagen övervakas av arbetarskyddsmyndigheten i den mån uppgiften inte tillhör en annan myndighet.
 - Tillsynen av inkvartering är den kommunala hälsoskyddsmyndighetens ansvar
 - Frågor som rör byggnader övervakas av den kommunala byggnadstillsynsmyndigheten
 - Brandsäkerhetsärenden övervakas av områdets räddningsmyndighet
 - Besiktningar av fordon och trafiksäkerhet övervakas i fält av polisen

Utförande av inspektioner

- Arbetskyddsmyndigheten utför inspektioner på insamlingsbaserna i huvudsak utan förvarning
 - Kontroller görs både på eget initiativ och på grund av anmälningar
- Inspektioner kan utföras i samarbete med andra tillsynsmyndigheter
- Under inspektionen observerar inspektören förhållandena, intervjuar plockarna och talar med verksamhetsutövarens företrädare samt granskar handlingar och rapporter
- Inspektionen ålägger verksamhetsutövaren att åtgärda eventuella brister
 - Om verksamhetsutövaren, trots den förpliktelse som arbetskyddsmyndigheten ger, inte fullgör sina skyldigheter, kan arbetskyddsmyndigheten göra en anmälan till polisen.

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

Arbetarskyddsförvaltningens kontaktuppgifter

- <https://www.tyosuojelu.fi/web/sv/arbetsforhallanden/plockning-av-naturprodukter>
- luonnontuotteidenkeruu@avi.fi
- Allmän telefonrådgivning +358 295 016 620
 - mån-fre kl. 9.00–15.00
 - tis-tors kl. 9.00–12.00 engelskspråkig service

Andra rådgivande parter

- Brottsofferjouren RIKU
 - www.riku.fi/en/
 - help@riku.fi
 - telefonservice +358 40 664 1707
 - mån-fre kl. 11.00–13.00 och 15.00–18.00
 - Servicen är konfidentiell och den information som lämnas av den som tar kontakt kommer inte att vidarebefordras utan hans eller hennes uttryckliga tillstånd.